

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/539/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1415212787
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bianka Gelačiková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1415212787.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Bianky Gelačikovej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: S. H., nar. XX.XX.XXXX a H. H., nar., bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, deti rodičov: matka - D. S. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, T., zastúpená Mgr. Petrom Agalarevom, advokátom, so sídlom Adámiho 26, 841 05 Bratislava, a otec - S. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX, XXX XX Q., zastúpený JUDr. Ivanou Slaninovou, advokátkou, so sídlom Kollárová 34, 917 01 Trnava, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, na odvolanie matky proti rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava IV, č.k. 13P/341/2015-329 zo dňa 07.07.2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti vo výroku o zročnom výživnom na maloletého S. H. m e n í tak, že zročné výživné na maloletého S. H., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 01.01.2016 do 31.05.2017 v celkovej výške X.XXX eur je matka povinná zaplatiť k rukám otca do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku sa rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 12P/13/2012-56 zo dňa 17.10.2012 sa v odseku 2 tak, že maloletého S. H., nar. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti otca, ktorý bude maloletého vychovávať a zabezpečovať jeho výživu. Každého z rodičov oprávnil maloletého S. a maloletú H. H., nar. XX.XX.XXXX zastupovať a spravovať ich majetok. Matke uložil povinnosť platiť na výživu maloletého S. sumu XXX eur mesačne, počínajúc dňom 01.01.2016, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca. Zročné výživné pre maloletého S. za dobu od 01.01.2016 do 07.06.2017 v sume X.XXX eur zaviazal matku zaplatiť k rukám otca do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Matku oprávnil stretávať sa s maloletým S. každý párný víkend v mesiaci od piatku od 16.00 hod. do nasledujúcej nedele do 18.00 hod. tak, že si v uvedený deň a hodinu maloletého prevezme od otca pred školským zariadením, ktoré maloletý S. navštevuje a maloletého v uvedený deň a hodinu otcovi vráti pred jeho bytom. Otca oprávnil stretávať sa s maloletou H., každý nepárný víkend v mesiaci od piatku od 16.00 hod. do nasledujúcej nedele do 18.00 hod. tak, že si v uvedený deň a hodinu maloletú prevezme od matky pred školským zariadením, ktoré maloletá H. navštevuje a maloletú v uvedený deň a hodinu matke vráti pred jej bytom. Vo zvyšku návrhy otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom zastavil a zamietol. Otcovi a matke uložil povinnosť zaplatiť trovy znaleckého dokazovania každému v sume XXX,XX eur na účet Okresného súdu Bratislava IV do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa § 25 ods. 3, § 26, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1, 2, Zákona o rodine. Maloletého S. zveril do osobnej starostlivosti otca dospejúc na základe vykonaného dokazovania k záveru, že v súčasnosti dáva otec záruku lepšej starostlivosti o maloletého a jeho výchove ako matka, ku ktorej maloletý stratil dôveru vďaka necitlivej zmene spôsobu jej života, ktorú zrealizovala bez náležitej prípravy detí. Prihliadal na názor maloletého S., ktorému venoval náležitú pozornosť, keď zistil, že naďalej chce zostať v starostlivosti otca po tom, čo s matkou prežil. Konštatoval, že maloletý pôsobil pri výpovedi so svojim rozhodnutím uzrozumene, pokojne a pripustil možnosť občasného prespatia u mamy a kontaktu s ňou každý druhý víkend, ale v konečnom dôsledku prejavil vôľu byť v starostlivosti otca, u ktorého sa cíti bezpečne a spokojne. P., že maloletá H. sa pravdepodobne tiež vyrovnala postupom času s rodinnou situáciou a zmenou, ktorú jej matka pripravila. Prihliadal na vyjadrenie maloletej, ktorá uviedla, že obdobie, ktoré preplakala je už za ňou, chce zostať v starostlivosti matky, v škole na T. ulici sa jej páči, s S. chce byť čo v najčastejšom kontakte a s otcom sa chce stretávať podľa príležitostí tak, aby ho mohla navštíviť v Q.. Súd prvej inštancie konštatoval, že maloletá pri výpovedi pôsobila vyrovnané, športovo a akčne s tým, že má vo veci jasno. Z uvedeného dôvodu maloletú H. ponechal v starostlivosti matky a zároveň priznal obidvom rodičom právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Zohľadnil i odporúčanie kolízneho opatrovníka venovať pozornosť názoru obidvoch detí a vo veci rozhodnúť v zmysle záverov znaleckého dokazovania. Pri určení výživného na maloletého S. vo výške XXX eur mesačne od 01.01.2016 prihliadol na skutočnosť, že v porovnaní s predchádzajúcim rozhodnutím súdu, kedy bola určená vyživovacia povinnosť otcovi, uplynula doba takmer päť rokov, maloletý cestuje z T. do Q. a späť, aktívne športuje. Nemal pochybnosti o tom, že jeho odôvodnené mesačné výdavky si uvedenú výšku výživného zo strany matky, ktorá je advokátka, vyžadujú. Zdôraznil, že výživné je prvoradá povinnosť rodičov, ktorej musia rodičia prispôbiť všetky svoje osobné výdavky a náklady. Výživné na maloletú H. zo strany otca nemenil. Pri určení výšky výživného prihliadol na približne rovnaké príjmy rodičov, keď mal preukázané, že obaja dosahujú príjem v súčasnosti cca XXX eur mesačne netto. Dal do pozornosti, že obaja rodičia by mali vyvinúť väčšiu pracovnú iniciatívu, aby mohli zvyšujúce sa výdavky svojich detí primerane hradiť, pričom zohľadnil vyčíslenie výdavkov maloletých detí rodičmi približne v sumách cca po XXX eur mesačne. Výživné na maloletého S. určil matke od januára 2016 s prihliadnutím na potvrdenie oboma rodičmi, že od januára 2016 je S. v starostlivosti otca. Zročné výživné za obdobie od 01.01.2016 do 07.06.2017 v sume X.XXX eur uložil matke zaplatiť do 30-tich dní od právoplatnosti rozsudku k rukám otca aplikujúc ust. § 232 ods. 3 C.s.p.. O úprave styku rodičov s maloletými deťmi navzájom rozhodol tak, že matka má právo stretávať sa s maloletým S. každý párný víkend v mesiaci od piatku do nedele a otec má právo stretávať sa s maloletou H., každý nepárny víkend v mesiaci od piatku do nedele. Prihliadal na záujem maloletých detí, aby sa navzájom čo najčastejšie stretávali aj mimo úpravy styku s rodičmi, keďže obidve deti odprezentovali vo svojich výpovediach vzájomne veľmi silný a kladný súrodenecký vzťah, v ktorom rozvíjaní by ich mali rodičia podporovať. Zároveň vo zvyšku návrhy otca zamietol vzhľadom k vykonanému dokazovaniu. V súvislosti so znaleckým dokazovaním nariadeným v konaní a s prihliadnutím na zaplatený preddavok na znalecké dokazovanie každým z rodičov po XXX eur a znalkyňou vyúčtovanou odmenou znalca v sume X.XXX,XX eur, uložil v súlade s ust. § 260 C.s.p. každému z rodičov povinnosť zaplatiť zvyšok trov znaleckého dokazovania v sumách po XXX,XX eur na účet Okresného súdu Bratislava IV do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 52 C.s.p..

3. Proti rozhodnutiu podala odvolanie matka maloletých detí. Navrhla napadnutý rozsudok zmeniť v celom rozsahu a návrh otca na úpravu práv a povinností k maloletému S. zamietnuť. Namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávnym postupom jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietala, že súd prvej inštancie sa nezaoberal vo svojom rozhodnutí skutočnosťou, že otec nemal žiadne požiadavky na zmenu zverenia v čase po rozvoze manželstva, kedy spolu s deťmi žila v Q., i keď v tom čase neplatil žiadne výživné a vedel, že deti k nemu môžu ísť kedykoľvek na návštevu, pričom túto možnosť mali aj v T., čo potvrdila aj maloletá H. pred znalkyňou. Rovnako namietala, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal opakovane menenými petitmi návrhu otca, ktorý nevedel čo chce, či zveriť do výlučnej starostlivosti len syna alebo aj dcéru, či chce dcéru do striedavej starostlivosti. Zdôraznila, že otec neplatí výživné na maloleté deti od mája 2013. Poukázala na to, že problémy s maloletými nastali až po podaní návrhu na exekúciu dlžného výživného a trestného oznámenia pre prečin zanedbania povinnej výživy. Uviedla, že dôvodom jej odšťahovania do T. bola kyberšikana zo strany otca, ktorý jej posielal množstvo sms správ, šikanoval ju na ulici, bol agresívny

pod oknami jej bytu, dehonestoval ju sms správami pred deťmi, ustavične ju kontroloval prostredníctvom detí. Deti o tomto nemohla informovať, aby im nespôsobil chaos. Uviedla, že ak by sa otec dozvedel o jej úmysle sa odsťahovať, snažil by sa získať deti do svojej starostlivosti. Vyslovila presvedčenie, že jediným riešením ako sa vymaniť spod kontroly a terorizovania otca a dosiahnuť pokojnejší spôsob života bolo uvedené riešenie. Nesúhlasila s vyhodnotením ňou predložených sms správ, považujúc ich za dehonestujúce, urážlivé, nevedúce ku konštruktívnej dohode. Vyslovila názor, že správanie otca nebolo v súlade so záujmami maloletých detí, jeho cieľom bolo nepodieľať sa na výžive detí, deti zmanipulovať, čoho výsledkom bol odchod syna k otcovi. Poprela, že by v tom čase udržiavala kontakt s priateľom. Namietala, že súd prvej inštancie si osvojil názor znalkyne, ktorý je jednostranný a neobjektívny a urobil ju nespôsobilou matkou, pričom znalkyňa sa k nej správala nekorektne a neprofesionálne. Uviedla, že z pojednávania nadobudla dojem, že ani súd, ani znalkyňa a kolízna opatrovníka nesledovali v konaní záujem maloletých detí. Dala do pozornosti, že presťahovanie sa s deťmi riešila vo svojom záujme, ale aj v záujme detí, nakoľko život s otcom detí v malom meste sa stal pre jeho správanie neznesiteľným. Mala za to, že výsledkom jej rozhodnutia bolo, že deti sa cítia v škole dobre, majú svoje záujmy a kamarátov aj v T., syn nechce prestúpiť do školy v Q., pravidelne, každý druhý víkend ju navštevuje, boli spolu na dovolenke. Uviedla, že deti jej dôverujú, pýtajú si od nej rady, správajú sa k nej ako k matke, trávia s ňou veľkú časť prázdnin. Vyslovila názor, že po vyhlásení rozsudku sa situácia ukľudnila, otec dosiahol svoj výsledok, výživné neplatí, prestal posilať sms správy a prestali neustále telefonáty detí. Namietala, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní kládol dôraz na znalecký posudok. Poukázala na podanie sťažnosti na znalkyňu z jej strany. Zároveň poukázala na zápisnicu z pojednávania zo dňa 07.06.2017, z ktorého vyplýva, že znalkyňa neodpovedala na otázku jej právneho zástupcu, či pri štúdiu spisového materiálu vychádzala aj z predložených listinných dôkazov o komunikácii otca s maloletými deťmi. Upozornila na sms správu od otca zo dňa 17.02.2017, ktorá je dôkazom toho, že bol oboznámený so závermi znaleckého posudku, napriek tomu, že znalecký posudok bol odoslaný jeho právnej zástupkyňi dňa 17.02.2017, pričom otec ani jeho právna zástupkyňa neboli nahliadnuť do spisu. Namietala postup súdu prvej inštancie, ktorý vypočúval maloleté deti, napriek jej nesúhlasu. Dala do pozornosti, že v trestnej veci zanedbania povinnej výživy vedenej voči otcovi maloletých detí, sa otec snažil deti manipulovať, aby ju oslovili, či nepodpíše doklad o úhrade dlžného výživného. Považovala za diskutabilné, či takéto manipulovanie otcom maloletých detí možno považovať za povahové vlastnosti otca. Vyslovila názor, že nie je dôvod zmeniť rozhodnutie o zverení maloletého S., keďže súd prvej inštancie, ani znalkyňa nemali záujem zistiť, či maloleté deti nie sú naprogramované a zmanipulované v prospech otca. Mala za to, že otec podporoval syna v revolte voči nej, aj napriek tomu, že nemal na to žiaden dôvod. Dala do pozornosti, že opakovane upozorňovala úrad práce, sociálnych vecí a rodiny na porušovanie doterajšieho rozhodnutie súdu vo veci starostlivosti o maloleté deti otcom, ktorý sa netají pred deťmi svojim amorálnym a zhýralým spôsobom života. Vyslovila domnienku, že súd mal rozhodnúť nielen o výživnom na maloletého S., ale aj o zvýšení výživného na maloletú H., u ktorej nastala zmena pomerov jej nástupom do prvého ročníka gymnázia, od septembra 2016, a ktorá má zdravotné problémy. V ďalšom podaní matka poukázala na pripojený rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 15T/47/2016 zo dňa 14.09.2017 (ktorým bol otec oslobodený spod obžaloby pre prečin zanedbania povinnej výživy), zápisnice z trestného konania, návrh na začatie exekučného konania zo dňa 28.09.2015, upovedomenie o začatí exekúcie zo dňa 20.10.2015 a fotografie a komentáre zo dňa 14.09.2017 a 28.09.2017, ktoré označila za urážlivé.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako správny, právne dostatočne odôvodnený, vychádzajúci z reálneho skutkového stavu a sledujúci najlepší záujem maloletých detí. Poukázal na to, že matka napriek výsledkom znaleckého dokazovania a vyjadrenému názoru maloletých detí odmieta priznať fakt, že podstatná časť problémov v jej vzťahu k deťom bola spôsobená ich presťahovaním do T., čím došlo k zmene celého ich výchovného prostredia. Poprel tvrdenia, že by nevedel, čoho sa domáhal a že návrh podal s úmyslom vyhnúť sa plneniu vyživovacej povinnosti. Považoval za nevyhnutné poukázať na to, že zmeny zverenia sa domáhal návrhom zo dňa 26.10.2015, pričom matka podala návrh na exekúciu dňa 13.01.2016. Nesúhlasil s tvrdením, že v priebehu konania menil petít návrhu z dôvodu manipulovania detí, ale dôvodom zmien bolo prispôsobovanie sa aktuálnym potrebám detí s ohľadom na dĺžku konania a komplikovanosť skutkového stavu a neexistenciu predbežnej úpravy rodinných vzťahov za situácie, kedy deti utekali od matky. Poukázal na preukázané skutočnosti znaleckým dokazovaním a výsluchom detí, že matka kvôli novému vzťahu vytrhla deti z výchovného prostredia zo dňa na deň, pričom svoje rozhodnutie s deťmi nekonzultovala. Vzhľadom na jej vzdelanie si musela byť vedomá, že svojim konaním porušuje jeho rodičovské práva. Poukázal na to, že matka nepreukázala svoje tvrdenia o

dôvodoch jej odsťahovania sa z Q., ani tvrdenia o jeho agresivite a nevhodnom správaní. Vyslovil názor, že ak sa matka chcela vymaniť spod jeho kontroly a terorizovania, ako tvrdí, mala možnosť žiadať o obmedzenie jeho styku s deťmi alebo o zabezpečenie opatrení podľa typu ohrozenia. Poukázal na to, že matka si v exekučnom a trestnom konaní uplatňuje zaplatenie dlžného výživného, ktoré jej odovzdal. Mal za to, že matka svojim rozhodnutím odsťahovať deti nerešpektovala ich právo na spolurozhodovanie o ich osude. Nesúhlasil s ďalšími tvrdeniami matky ohľadne jeho osoby. Uviedol, že samotná skutočnosť, že v rámci výkonu práce sa venuje fotografovaniu aktov, neznamená, že by sa nevedel o deti dobre postarať a zabezpečiť im stabilné a vhodné výchovné prostredie. Mal za to, že skutkové okolnosti jednoznačne preukazujú, že sa o deti vie postarať, vie im poskytnúť oporu, lásku, starostlivosť a opateru a deti majú k nemu vytvorené stabilné a silné citové väzby. K predloženým sms správam uviedol, že tieto treba chápať v širšom kontexte, predovšetkým s ohľadom na svojvoľné a nezákonné správanie matky nielen k deťom samotným, ale aj k nemu. Matka sama nerešpektuje vlastné deti, ignoruje ich práva na súkromie, ich konverzáciu s ním. Nesúhlasil s námietkami matky vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu, postup súdu prvej inštancie pri ustanovení znalca, aj s ohľadom na skutkový stav veci, považoval za legitímny a nevyhnutný. Za nepochopiteľnú považoval námietku matky voči výsluchu detí s poukazom na ust. § 116 a § 38 C.m.p.. Potvrdil, že v porovnaní s rokom 2016 sa S. častejšie stretáva s matkou, ktoré stretnutia sú motivované ním za účelom obnovenia dôvery maloletého k matke. Napriek tomu, S. často uprednostní prespanie u kamaráta pred prenocovaním u matky. Nevidí dôvod na zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie, keďže S. od januára 2016 odmieta žiť s matkou v spoločnej domácnosti. K požiadavke matky o zvýšenie výživného na H. uviedol, že v roku 2012 bola výška výživného na obe deti určená nadštandardne, jeho zárobkové pomery sa nezmenili k lepšiemu. Za pozitívne považoval, že obaja rodičia aj maloleté deti sa napadnutým rozhodnutím riadia, vďaka čomu majú zabezpečenú stabilizáciu pomerov s ohľadom na S., ktorý sa cíti bezpečnejšie, keďže vie, že matka ho nemôže kedykoľvek na základe jej vlastného rozhodnutia svojvoľne odsťahovať od otca, ku ktorému inklinuje. Poukázal na závery znaleckého dokazovania a výpovede detí, z ktorých vyplýva, že otec ich nemanipuluje. V ďalšom podaní spochybnil tvrdenia matky o podaných návrhoch v exekučnom konaní a označil ich ako zavádzajúce.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a zohľadňujúci záujem maloletého dieťaťa, potvrdiť.

6. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 65 a § 66 Zák. č. 161/15 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 385 ods. 1 a § 219 ods. 1 Zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.), s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 C.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, avšak je potrebná zmena rozhodnutia vo výroku o zročnom výživnom.

7. Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal námietkou matky, ktorou namietala, že jej nebolo umožnené uplatňovať procesné práva, čím došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces z dôvodu, že súd prvej inštancie sa nezaoberal v konaní otcom zmenenými petitmi návrhu a z dôvodu, že súd v odôvodnení rozhodnutia vychádzal zo znaleckého posudku, ktorý namietala. V prejednávanej veci je predmetom konania vec starostlivosti o maloleté deti, ktoré konanie sa spravuje ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku, pričom toto konanie môže súd začať aj bez návrhu. Odvolací súd konštatuje, že správne súd prvej inštancie rozhodol, keď návrhu otca na zmenu zverenia maloletého S. vyhovel. Rovnako z výroku rozsudku i jeho odôvodnenia vyplýva, že vo zvyšku, vzhľadom na vykonané dokazovanie a rešpektujúc názor oboch maloletých detí, návrh otca zamietol. Pokiaľ ide o námietku vo vzťahu ku znaleckému posudku vykonanému v konaní, odvolací súd poznamenáva, že znalecký posudok je jedným z dôkazov v konaní, ktorý súd vyhodnocuje v súvislosti a v nadväznosti s ďalšími dôkazmi. Odvolací súd zdôrazňuje, že v danom konaní, vzhľadom na vek maloletých detí, správne súd prvej inštancie zohľadnil názor detí, ktorý bol v konaní prezentovaný opakovane. V ďalšom odvolací súd poukazuje na bod 8 tohto rozsudku. Odvolací súd vyhodnotil námietky matky o porušení jej práva na spravodlivý proces ako nedôvodné.

8. V časti zverenia maloletého S. odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie, vykonal potrebné dokazovanie s prihliadnutím na vek dieťaťa, zisťovanie jeho názoru a osobnostných predpokladov rodičov na riadne zabezpečenie starostlivosti o dieťa a jeho výchovy. Z vykonaného dokazovania je nesporné, že maloletý S. je v domácnosti otca od januára 2016 na základe svojho vlastného rozhodnutia.

Odvolací súd dáva do pozornosti vyjadrenie maloletého S., ktorý potvrdil, že v domácnosti otca je spokojný, cíti sa u neho dobre, k otcovi má vytvorený vzťah a vyjadril pranie zostať v jeho starostlivosti, napriek tomu, že jeho sestra sa rozhodla zostať v starostlivosti matky a napriek tomu, že denne dochádza do školy do T.. Je potrebné zdôrazniť, že maloletý S. v čase zisťovania názoru bol vo veku 14 rokov, kedy je dostatočne vyspelý a dokáže vyjadriť svoj názor. Odvolací súd neprihliadal na námietky matky súvisiace s jej nesúhlasom s opakovaným zisťovaním názoru maloletého pred súdom prvej inštancie. Zo spisu vyplýva, že maloletý bol vypočutý kolíznym opatrovník, znalkyňou ustanovenou v konaní a pred rozhodnutím súdu prvej inštancie aj priamo súdom. Počas celého priebehu konania na svojom názore zotrval. Nesúhlas matky s jeho opakovaným výsluchom nie je možné akceptovať s poukazom na ust. § 35 a 38 C.m.p., nakoľko povinnosťou súdu je vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa zistiť skutočný stav vecí, pričom, ak je účastníkom konania maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliada. Odvolací súd vyslovuje názor, že postup súdu prvej inštancie bol správny, keď výsluch dieťaťa aktualizoval a vykonal ho aj pred samotným rozhodnutím vo veci samej s prihliadnutím na matkou prezentované námietky voči vykonanému znaleckému dokazovaniu a záverom súdnej znalkyne. Maloletý jasne vyslovil želanie zostať u otca, v ktorého starostlivosti sa nachádza od januára 2016. Pokiaľ matka namieta zaujatosť súdnej znalkyne a neobjektívne závery znaleckého dokazovania, odvolací súd zdôrazňuje, že v danom prípade vzhľadom na vek maloletého, je potrebné prihliadať v prvom rade na názor dieťaťa. Zároveň nemožno opomenúť ani skutočnosť, že matka vo svojom odvolaní, ale aj otec vo vyjadrení k odvolaniu matky, potvrdili, že situácia v rodine sa po rozhodnutí súdu prvej inštancie zastabilizovala, rodina rešpektuje súdne rozhodnutie a riadi sa ním. Aj táto okolnosť potvrdzuje správnosť napadnutého rozhodnutia vo výroku o zverení maloletého S. do osobnej starostlivosti otca, keďže S. je v domácnosti otca spokojný a matku pravidelne navštevuje, ako sama potvrdila. Odvolací súd neprihliadal na námietky matky o tom, že otec nepodal návrh na zmenu zverenia maloletého S. skôr a nedomáhal sa zmeny zverenia v čase, keď s deťmi žila v Q., a vyhodnotil ich ako bezpredmetné. Tu je potrebné poukázať na konanie matky, ktorá maloleté deti na základe vlastného rozhodnutia, bez akejkoľvek prípravy a ich vedomia, prehlásila do škôl v T. a presťahovala sa s nimi do nového miesta bydliska, čím im významne zmenila prostredie. Takéto konanie nemožno vyhodnotiť inak ako necitlivé, ktoré prinieslo svoje dôsledky a spôsobilo obom maloletým deťom problém vyrovnáť sa s novou situáciou a so stratou dôvery k matke. Odvolací súd poukazuje na vyšetrenie maloletých detí znalkyňou PhDr. M., v rámci ktorého vyšetrenia obe deti popísali svoje pocity a sklamanie z konania svojej matky. Tieto vyjadrenia maloletých detí nemožno nevziať v úvahu. Odvolací súd neakceptoval námietky matky a jej obranu, že konala pod vplyvom manipulatívneho a terorizujúceho správania otca. Svoje rozhodnutie vo vzťahu k maloletým deťom mala vopred veľmi citlivo zvážiť a deťom vysvetliť skôr ako podnikla kroky smerujúce k zmene ich výchovného prostredia. Odvolací súd neprihliadal na námietky matky vzťahujúce sa k množstvu zasielaných nevhodných sms správ otcovi. Tieto správy síce preukazujú konfliktnú komunikáciu rodičov, ale nie sú dôvodom pre zmenu napadnutého rozhodnutia. Zo správ nevyplýva, že by otec nemal s maloletými deťmi vytvorený pozitívny vzťah a nedokázal sa o ne postarať. Napokon je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie správne posúdil a vyhodnotil aj zisťovanie názoru maloletej H., prihliadal na súrodenecké väzby detí a akceptovanie oboma deťmi, že každé z nich zdieľa domácnosť iného rodiča, avšak vzájomne sa kontaktujú a pravidelne stretávajú a sú uzročené s takýmto stavom. Za daných okolností nie je možné vyhovieť odvolaniu matky s prihliadnutím na najlepší záujem maloletých detí a ich aktuálne zastabilizovaný režim, čo nesporne je v prospech ich zdravého psychického a fyzického vývinu. Odvolací súd neprihliadal ani na námietky matky o nerešpektovaní predchádzajúceho rozsudku súdu o výživnom a prebiehajúcom trestnom a exekučnom konaní voči otcovi. Predmetom konania je rozhodovanie o zmene zverenia maloletého dieťaťa, ktorému návrhu súd vyhovel po náležite vykonanom dokazovaní a jeho správnom vyhodnotení.

9. Vzhľadom k tomu, že matka napadla rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, odvolací súd preskúmal celý napadnutý rozsudok.

10. Odvolací súd dospel k záveru, že správne rozhodol súd prvej inštancie, keď oprávnil oboch rodičov maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Odvolací súd dopĺňa, že ide o právo každého rodiča, pričom v konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by zakladali dôvod pre zmenu napadnutého rozhodnutia na obmedzenie výkonu rodičovských práv jedného z rodičov.

11. Pokiaľ ide o určenie výživného na maloletého S. správne postupoval súd prvej inštancie, keď rozhodol o zmene zverenia maloletého do osobnej starostlivosti otca a matke určil výživné na

maloletého. Tu je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie vo veci vykonal potrebné dokazovanie pre posúdenie určenia výšky výživného s prihliadnutím na vek dieťaťa, zabezpečenie jeho potrieb, príjmov a pomerov rodičov a ich schopností a možností. Odvolací súd zdôrazňuje, že pod odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa treba rozumieť zabezpečenie všetkých potrieb týkajúcich sa bývania, stravovania, zdravotnej starostlivosti, školských a mimoškolských aktivít, ako aj mimoriadnych výdavkov. Uvedenú sumu je možné vyčísliť len orientačne, avšak nárast potrieb dieťaťa a výdavkov na jeho zabezpečenie je nesporný. Zároveň je potrebné prihliadať aj na náklady maloletého súvisiace s cestovaním z Q. do T.. Výdavky na zabezpečenie jeho bežných potrieb (strava, ošatenie, hygienické potreby) netreba preukazovať nákupnými bločkami, nakoľko súdu sú tieto výdavky známe a vychádzajú z výšky dostupných cien tovarov pre dieťa vo veku S.. Napokon, obaja rodičia potvrdili, že výška nákladov na dieťa predstavuje cca XXX eur mesačne. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že obaja rodičia dosahujú príjem mesačne vo výške XXX eur, pričom matka vykonáva prácu advokátky. Správne súd prvej inštancie prihliadal na možnosti a schopnosti matky dosahovať príjem vo vyššej výške, teda v rozsahu, z ktorého bude schopná podieľať sa na zabezpečení odôvodnených potrieb maloletého. Matka nepreukázala nemožnosť dosahovať príjem vyšší, prípadne také zdravotné problémy, ktoré by ju obmedzovali vo výkone práce. Odvolací súd zároveň konštatuje, že obaja rodičia si hradia náklady na bývanie. Matka v odvolaní neuviedla žiadne odvolacie námietky vo vzťahu k určeniu výživného na maloletého S., s ktorými by sa mal odvolací súd vysporiadať. Odvolací súd zdôrazňuje, že vyživovacia povinnosť rodičov k maloletému dieťaťu, ktoré nie je schopné sa samo živiť, je ich zákonnou povinnosťou. Výživné má charakter bežnej spotreby a musí byť hradené k rukám rodiča, ktorý zabezpečuje osobnú starostlivosť o dieťa a výživné používa na úhradu bežných potrieb dieťaťa. Odvolací súd dospel k záveru, že výška výživného je primeraná, zohľadňuje vek dieťaťa, jeho potreby a schopnosti a možnosti matky.

12. V prejednávanej veci odvolací súd vyslovuje názor, že vzhľadom na zmenu zverenia maloletého S. a skutočnosť, že starostlivosť o maloletého S. zabezpečuje otec od januára 2016, je potrebné a v súlade so zákonom a záujmom dieťaťa, určiť matke výživné za toto sporné obdobie, počas ktorého otec hradil a sponoval všetky náklady a potreby dieťaťa. Určením výživného vzniklo matke zročné výživné na maloletého S. za obdobie od 01.01.2016 do 31.05.2017 v celkovej výške X.XXX eur (XXX eur mesačne x 17 mesiacov). Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie nesprávne vo výroku o zročnom výživnom uviedol obdobie od 01.01.2016 do 07.06.2017, teda ku dňu vyhlásenia rozsudku, keď správne má byť zročné výživné vyčíslené k poslednému dňu predchádzajúceho mesiaca, kedy je rozsudok vyhlásený, odvolací súd len korigoval daný výrok napadnutého rozhodnutia. Zároveň konštatuje, že výpočet výšky zročného výživného je správny a rovnako správne je určená doba jeho splatnosti.

13. V časti úpravy styku otca s maloletými deťmi odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie rozhodol správne, vykonal potrebné dokazovanie, z ktorého vyvodil aj správny právny záver, správne aplikoval príslušné ustanovenia Zákona o rodine. V odvolaní matky neboli uvedené žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o rozsah styku oboch rodičov s maloletým S. a H.. Odvolací súd poukazuje na Dohovor o právach dieťaťa a ustanovenia Zákona o rodine, ktoré jednoznačne upravujú právo dieťaťa a rodiča na kontakt, stretávanie, zachovanie väzieb s rodičom. V danom prípade súd prvej inštancie pri určení rozsahu styku rodičov s maloletými deťmi správne prihliadal na vek detí, ich potreby a upravil ich styk s rodičmi za účelom zabezpečenia pravidelného kontaktu, pričom súčasne sledoval i záujem maloletých detí.

14. Správne rozhodol súd prvej inštancie aj o uložení povinnosti obom rodičom zaplatiť trovy znaleckého dokazovania na účet súdu a správne vyčíslil výšku týchto trov.

15. K námietkam matky o potrebe rozhodovať o zvýšení výživného na maloletú H., vzhľadom na zmenu pomerov na strane dieťaťa, odvolací súd poznamenáva, že predmetom konania nebol návrh matky na zvýšenie výživného na maloletú H., preto nebolo povinnosťou súdu rozhodovať o zvýšení výživného na maloletú. V prípade, ak nastala na strane maloletej významná zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného, má právo matka domáhať sa tohto nároku podaním návrhu na súd.

16. S poukazom na uvedené, odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny napadnutého rozhodnutia podľa § 388 C.s.p. len vo výroku o zročnom výživnom a vo zvyšku napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 387 C.s.p. ako správny, keď odvolacie námietky matky vyhodnotil ako nedôvodné.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 C.m.p..

18. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).